

Byrådssak 199/23

Oslo kommunes overordnede tiltaksplan mot korrupsjon 2024-2027

Sammendrag:

Oslo kommune skal ha nulltoleranse mot korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende forhold. Slike forhold skal ikke forekomme verken hos kommunens ansatte, politikere, leverandører eller samarbeidspartnere.

Bystyret behandlet i sak 48/2020 byrådssak 357/19 om Antikorrupsjonsprogram for Oslo kommune (heretter Antikorrupsjonsprogrammet). Bystyret tok saken til orientering, og ba om at det fremmes egen sak til bystyret om tiltaksplan for kommunens antikorrupsjonsarbeid.

Denne saken omhandler Oslo kommunes overordnede tiltaksplan mot korrupsjon 2024-2027 (heretter tiltaksplanen), og utgjør sammen med byrådssak 357/19 Oslo kommunes antikorrupsjonsprogram. Tiltaksplanen skal rulleres hvert fjerde år og tiltaksplanen som legges frem i denne saken vil gjelde for perioden 2024-2027.

Formålet med tiltaksplanen er å styrke Oslo kommunes antikorrupsjonsarbeid. Tiltaksplanen skal være risikobasert og ha en varighet på fire år. Planen skal bidra til å realisere formålet med Oslo kommunes antikorrupsjonsarbeid slik det fremgår av byrådssak 357/19 punkt 1.1: forebygge korrupsjon, korrupsjonslignende forhold og økonomiske misligheter i Oslo kommune, samt bidra til å avdekke og håndtere eventuelle hendelser som måtte oppstå.

Tiltaksplanen inneholder tre tiltak på overordnet nivå. Disse handler om at kommunen skal ha systemer og styringsverktøy som effektivt understøtter arbeidet mot korrupsjon og korrupsjonslignende forhold, bevissthet og kompetanse hos kommunens ansatte og politikere til å forebygge, identifisere og håndtere korrupsjonsrisiko, og at Oslo kommune jobber systematisk for å følge opp korrupsjon og korrupsjonslignende hendelser. Tiltakene skal bidra til at kommunen jobber aktivt i alle deler av organisasjonen for å forhindre og bekjempe korrupsjon og korrupsjonslignende hendelser. På denne måten blir tiltaksplanen et nyttig og aktivt styringsverktøy for virksomhetene til å følge opp antikorrupsjonsarbeidet.

Saksfremstilling:

1. Innledning og bakgrunn for saken

Oslo kommune skal ha nulltoleranse mot korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende forhold. Slike forhold skal ikke forekomme verken hos kommunens ansatte, politikere, leverandører eller samarbeidspartnere.

Oslo kommunes ansatte og politikere kan komme i situasjoner som gjør det mulig å misbruke posisjon, makt og tillit. Kommunens leverandører, samarbeidspartnere og innbyggere kan også fremme særinteresser og utøve utilbørlig press som det kan være vanskelig å håndtere, og som setter ansattes eller politikeres integritet på prøve. Ved å erkjenne at det foreligger risiko for korrupsjon og korrupsjonslignende hendelser, kartlegge hva som kan være de største risikoene og iverksette konkrete tiltak for å redusere disse, kan Oslo kommune i større grad arbeide målrettet for å forebygge og håndtere korrupsjonssaker.

Bystyret behandlet i sak 48/2020 byrådssak 357/19 Antikorrupsjonsprogram for Oslo kommune. Bystyret tok byrådssaken til orientering, men vedtok også noen egne føringer for kommunens antikorrupsjonsarbeid fremover. Bystyret ba blant annet om at det fremmes en egen sak til bystyret om tiltaksplan for kommunens antikorrupsjonsarbeid, og har også bedt om å få behandle framtidige rulleringer av tiltaksplanen. Det er vedtatt at tiltaksplanen skal rulleres hvert fjerde år. Det skal dessuten annethvert år sendes en egen sak til bystyret der det redegjøres for status for tiltaksplanen.

Kontinuerlig bevisstgjøring, kompetanse- og kulturbygging, risikovurderinger, kontroll og oppfølging er avgjørende i arbeidet med å bekjempe misligheter eller korrupsjon. Tilstrekkelig fokus på temaet korrupsjon er viktig for å vise både innbyggere, ansatte, politikere, næringsliv og samarbeidspartnere at kommunen tar risikoen for korrupsjon på alvor. Kommunen må sikre høy etisk standard i alle deler av kommunens virksomhet, og må signalisere at forsøk på å misbruke posisjon og tillit for å tilgodese seg selv eller andre ikke er akseptabelt.

Oslo kommunes overordnede tiltaksplan mot korrupsjon, slik den fremgår av vedlegget til denne saken, har som mål å gjøre Oslo kommune i stand til å forebygge og effektivt bekjempe korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende forhold.

Antikorrupsjonsprogrammet tar utgangspunkt i dagens styringssystem i Oslo kommune. I tråd med prinsippene for tillitsbasert styring og ledelse legger byrådet i denne saken opp til noen prioriterte overordnede tiltak som griper inn i de fem tiltakskategoriene slik disse følger av byrådssak 357/19 punkt 5.

2. Oslo kommunes antikorrupsjonsprogram

Oslo kommunes antikorrupsjonsprogram består av to deler: et fast rammeverk (byrådssak 357/19) og en rullerende, fireårig tiltaksplan (denne saken). Rammeverket angir formål, mål, roller, ansvar og oppgaver i kommunens antikorrupsjonsarbeid, definerer hva som menes med korrupsjon og korrupsjonslignende forhold, og legger opp til et system for oppfølging og forbedring gjennom utarbeidelse av en tiltaksplan og jevnlig redegjørelse for status på denne. Tiltaksplanen angir konkrete tiltak som skal bidra til at kommunen jobber aktivt i alle deler av organisasjonen for å forhindre og bekjempe korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende hendelser.

Oslo kommunes antikorrupsjonsprogram skal forebygge korrupsjon, korrupsjonslignende forhold og økonomiske misligheter i kommunen, samt bidra til å avdekke og håndtere uheldige og uakseptable hendelser og forhindre at noe lignende skjer igjen. Antikorrupsjonsprogrammet omfatter hele kommunen, det vil si alle ansatte og politikere, i alle kommunens virksomheter. Programmet skal bygge på kommunens styringsverktøy, og skal etablere et system for bevisstgjøring, oppfølging og forbedring av antikorrupsjonsarbeidet innenfor rammene av kommunens styringssystem. Etablering av programmet endrer ikke ordinært linjeansvar og delegert myndighet.

Antikorrupsjonsprogrammet skal gjøre det enklere for kommunens virksomheter og politiske organer å ha god styring og kontroll, samt effektiv oppfølging og sanksjonering av korrupsjon og korrupsjonslignende atferd. Programmet skal også bidra til å redusere mulighetene for at noen misbruker makt eller tillit, gjør ureflekterte feil eller bevisst eller ubevisst opptrer på en måte som skader dem selv og kommunen.

Byrådsavdeling for finans (FIN) er tildelt rollen som programkoordinator for kommunens antikorrupsjonsprogram.

3. Bakgrunnen for foreslåtte tiltak

3.1 Tilbakemeldinger fra kommunens sektorer/virksomheter

Det har vært gjennomført flere dialogmøter mellom programkoordinator, byrådsavdelingene og andre virksomheter i kommunen, inkludert Bystyrets sekretariat. Byrådsavdelingene og Bystyrets sekretariat har kommet med forslag til ulike tiltak som de mener bør inngå i kommunens overordnede tiltaksplan. Forslagene omfatter blant annet krav til bevisstgjøring, opplæring, dilemmatrening, generelle og spesifikke risikovurderinger, habilitetsvurderinger og en effektiv varslingsordning.

3.2 Andre kilder til innspill

Transparency International Norge (TI Norge) har kommet med kommentarer til byrådssak 357/19. TI Norge trekker blant annet frem viktigheten av konkrete tiltak for økt åpenhet, for eksempel om lobbyvirksomhet, og resultatet av kommunens anskaffelsesprosesser og tiltak knyttet til holdningsskapende arbeid og organisasjonskultur.

TI Norge har i samarbeid med KS skrevet håndboken Beskytt kommunen! om antikorrupsjonsarbeid. Håndboken gir nyttige innspill til hvilke aktiviteter som kan iverksettes for å implementere antikorrupsjonsprogram for kommunene. Her vises det til forankring i kommunens ledelse, opplæring, informasjon internt og eksternt, håndtering av saker som avdekkes med ansvar og konsekvens, og rapportering og evaluering.

Transparency Internationals European Capital Cities' åpenhetsprosjekt gjennomført i 2018, der 26 europeiske hovedsteder er vurdert etter ulike indikatorer etter en «åpenhetsindeks», har også tjent som utgangspunkt for hvilke tiltak som kan styrke Oslo kommunes arbeid med antikorrupsjon. Oslo er rangert som «gjennomsnittlig» by i åpenhetsindeksen. Svakheter synliggjort i indeksen er blant annet manglende offentliggjøring av kommunens anskaffelseskontrakter og de etiske retningslinjene for folkevalgte, samt manglende offentlig tilgjengelig «lobbyregister» og formuesoversikt for kommunens folkevalgte.

Rapporter fra Kommunerevisjonen har også bidratt til å rette fokus mot noen generelle utfordringer som kan være aktuelt å adressere i en overordnet kommunal tiltaksplan. Dette gjelder betydningen av god internkontroll, blant annet med tilstrekkelige tiltak for å sikre habilitet hos de som deltar i beslutningsprosesser i forbindelse med anskaffelser, ansettelse og myndighetsutøvelse i saker som involverer økonomiske interesser.

4. Oslo kommunes overordnede tiltaksplan mot korrupsjon 2024-2027

4.1 Formål og omfang

Formålet med tiltaksplanen er å styrke kommunens antikorrupsjonsarbeid, i tråd med rammeverket som er definert i byrådssak 357/19. Det er samtidig viktig å presisere at det er

summen av tiltak og at disse er koordinerte som er avgjørende for antikorrupsjonsarbeidet. Det er av avgjørende betydning at kommunens virksomheter ikke bare gjennomfører tiltakene i denne overordnede tiltaksplanen, men også identifiserer og gjennomfører egne, virksomhets-spesifikke tiltak som understøtter formål og føringer i Antikorrupsjonsprogrammet.

Det er allerede en rekke tiltak, blant annet vedtatte rutiner og retningslinjer, som har betydning for kommunens antikorrupsjonsarbeid. Det er viktig at ledelsen i virksomhetene har tilstrekkelig fokus på å sikre at rutinene og retningslinjene etterleves i det daglige. Ledelsen i virksomhetene må også arbeide aktivt for å bygge opp en kultur slik at virksomhetene har tilstrekkelig bevissthet omkring arbeidet mot korrupsjon.

Antikorrupsjonsprogrammet omfatter hele kommunen, både ansatte og folkevalgte.

Byrådet har valgt å ta utgangspunkt i følgende overordnede tiltak for å styrke kommunens antikorrupsjonsarbeid, og støtte opp under formålet og målene i Antikorrupsjonsprogrammet.

4.2 Tiltak 1: Oslo kommune skal ha systemer og styringsverktøy som effektivt understøtter arbeidet mot korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende forhold

Det er viktig at kommunens arbeid mot korrupsjon er risikobasert. Det betyr at risikovurderinger skal være utgangspunktet for å identifisere aktuelle tiltak mot korrupsjon.

Oslo kommune har et bredt spekter av virksomheter, med ulike formål og ulik egenart, som i varierende grad står i fare for korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende forhold. Hver enkelt virksomhet skal i henhold til relevante styringsverktøy foreta vurderinger av egen virksomhets risiko, og sette inn sektor- og virksomhetsspesifikke tiltak på bakgrunn av disse risikovurderingene.

Nedenfor følger en oversikt over gjeldende systemer og styringsverktøy som er relevante for Oslo kommunes antikorrupsjonsarbeid. Det er viktig at kommunens verktøy er oppdatert, at de evalueres, og at de tilpasses i tråd med samfunns- og rettsutviklingen.

Systemer

Digitalisering og innføring av fellessystemer øker gjennomsiktigheten og sporbarheten. På denne måten reduseres risikoen for korrupsjon, korrupsjonslignende hendelser og økonomiske misligheter. Dette er et stort, viktig og kontinuerlig arbeid. Blant de viktigste systemtiltakene Oslo kommune har etablert er:

- Felles fakturasentral
- Elektronisk fakturahåndtering
- Elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy
- Felles HR-system
- Felles rekrutteringssystem
- Prosjektportal
- Elektronisk mannskapsføring i bygge- og anleggsprosjekter (HMSREG)
- E-Innsyn
- Elektronisk varslingsystem for den sentrale varslingsordningen

I tillegg har kommunen tilsluttet seg KS Styrevervregister. Styrevervregisteret gir oversikt over folkevalgtes og ledende ansattes verv og økonomiske interesser. Det er frivillig å registrere seg i registeret.

Utvikling og videreutvikling av digitale verktøy til understøttelse av antikorrupsjonsarbeidet vil vurderes løpende. Det vises i denne forbindelse til byråds ambisjoner som angitt i Strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi i Oslo kommune, byrådssak 272/22.

Styrende dokumenter

De viktigste styrende dokumentene for Oslo kommune for å forhindre og bekjempe korrupsjon og korrupsjonslignende hendelser er:

- Instruks for virksomhetsstyring i Oslo kommune, byrådssak 1036/22
- Tillitsbasert styring og ledelse i Oslo kommune, byrådssak 1055/17
- Etske regler for ansatte i Oslo kommune, byrådssak 1189/07
- Etske normer for folkevalgte i Oslo kommune, byrådssak 315/08
- Verdigrunnlag for Oslo kommune (2004)
- Instruks for internkontroll, byrådssak 1037/22
- Instruks for behandling i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune, byrådssak 1119/21
- Etablering av varslingsordning, byrådssak 1001/07
- Rutine for behandling av varslings saker i sentral varslingsordning (01.01.2022)
- Rundskriv nr. 14/2022: Ansattes yringsfrihet
- Rundskriv 11/2007: Retningslinjer for lokale varslingsordninger
- Rettsinstruks for Oslo kommune, bystyresak 10/2001, 18/2013
- Instruks for internrevisjonen i Oslo kommune, byrådssak 1013/15
- Personalreglementet
- Økonomireglementet

Nettverk for forebygging av korrupsjon

Oslo kommunes «Nettverk for forebygging av korrupsjon» skjer i regi av Byrådslederens kontor og er en arena for formidling av informasjon, erfaringsutveksling, diskusjon og nettverksbygging for alle kommunens virksomheter.

Transparency International

Transparency International (TI) har i løpet av sin 30-årige virksomhet vokst til en global organisasjon som leder an i kampen mot korrupsjon. Gjennom avdelinger i rundt 100 land og et internasjonalt sekretariat i Berlin, sprer TI kunnskap om skadevirkningene av korrupsjon og samarbeider med myndigheter, næringsliv og sivilsamfunn om å utvikle og iverksette effektive tiltak for å bekjempe korrupsjon. Oslo kommune ble medlem av TI Norge i 2013.

Korrupsjon og korrupsjonslignende forhold fordrer hemmelighet. Tilbakemeldinger og relevante rapporter peker ut betydningen av åpenhet om relasjonsbånd som en viktig faktor for å motvirke korrupsjon, korrupsjonslignende forhold og vennetjenester i kommunens virksomhet. Åpenhet om kontakt mellom beslutningstakere i kommunen og de som ønsker å påvirke beslutningstakerne og økonomiske relasjonsbånd kommunens politikere har, kan styrke innbyggernes tillit til politiske beslutningsprosesser, rettsikkerheten og demokratiet.

I åpenhetsprosjektet til European Capital Cities i regi av Transparency International ble det fremhevet som en svakhet at Oslo kommune ikke publiserer lister over sine anskaffelseskontrakter. Det besluttet i denne saken å etablere en sentral og offentlig tilgjengelig nettside med oversikt over alle kommunens leverandører som har fakturert Oslo kommune for mer enn kr 100 000 (eks. mva.) siste kalenderår. I åpenhetsprosjektet til European Capital Cities i regi av Transparency International ble det også fremhevet som en

svakhet at Oslo kommune ikke opererer med sentral og offentlig tilgjengelig informasjon om lobbyvirksomhet mot kommunens folkevalgte og folkevalgtes formuesforhold.

I bystyresak 321/20, om privat forslag knyttet til innføring av lobbyregister, vedtok bystyret å be «byrådet ta kontakt med KS om å ta et initiativ for å få utredet et felles opplegg for lobbyregister i norske kommuner». Det ble i denne forbindelse sagt at det burde utredes ulike alternative modeller for innføring av et lobbyregister og avklaring rundt eventuelle juridiske begrensninger innenfor dagens lovverk burde være en del av dette arbeidet.

Advokatfirmaet Lund & co har på oppdrag fra KS utarbeidet rapporten «Åpenhetsregister i kommunene», datert 01.09.2022. I rapporten er det vurdert hvorvidt det innenfor dagens lovgivning er et kommunalt handlingsrom for å innføre et «åpenhetsregister» som viser kontakt mellom beslutningstakere i kommunen og de som ønsker å påvirke beslutningstakerne. Byrådet vil vurdere hvordan rapporten skal følges opp.

4.3 Tiltak 2: Oslo kommunes ansatte har tilstrekkelig bevissthet og kompetanse til å identifisere og håndtere korrupsjonsrisiko, og bidrar aktivt i kommunens antikorrupsjonsarbeid

Tiltaket skal bidra til å øke bevisstheten og kunnskapen om korrupsjon blant kommunens ansatte, inkludert lederes evne til å foreta gode risikovurderinger og følge opp disse, slik at risikoen for korrupsjon og korrupsjonslignende hendelser reduseres. Tiltaket skal også bidra til å utvikle en kultur der forsøk på korrupsjonslignende forhold ikke får fotfeste, men heller møtes med nulltoleranse og solide mottiltak. Kommunens ledere må gå foran i dette arbeidet.

Det er viktig at innbyggerne kan ha tillit til at kommunens ansatte ikke tar avgjørelser på bakgrunn av økonomisk eller annen utilbørlig egeninteresse. Kommunens virksomheter skal iverksette tiltak som skal øke den generelle bevisstheten rundt etiske problemstillinger. Verktøy som dilemmatrening, kursing, standard skjermesparere mv. kan være aktuelle å bruke for å sørge for at antikorrupsjonsarbeid og etiske problemstillinger er en fast del av virksomhetenes kultur.

En viktig faktor for å avdekke korrupsjon og korrupsjonslignende forhold er at ansatte som opplever problematiske forhold på arbeidsplassen har mulighet og rom til å melde fra. Det viktigste for å oppnå dette er å ha et godt ytringsklima med lav terskel for å ta opp problemer og mulige kritikkverdige forhold i linjen slik at disse kan løses på lavest mulige nivå, eventuelt til verneombud eller tillitsvalgte. Kommunens varslingsordning kommer i tillegg til dette, som en sikkerhetsventil, på både lokalt og sentralt nivå. Den sentrale ordningen har et eksternt mottak hvor varslere kan få bistand til å varsle. Ansatte må ha kjennskap og tillit til kommunes varslingsrutiner.

Det er viktig å være bevisst på at risikoen for korrupsjon og korrupsjonslignende hendelser kan være ulik i prosjektarbeid sammenlignet med arbeid som består av vanlige linjeoppgaver.

For å styrke legitimiteten til politiske avgjørelser, må innbyggerne kunne ha tillit til at disse ikke tas på bakgrunn av økonomisk eller annen utilbørlig egeninteresse hos politikerne. Dette tiltaket har til hensikt å sikre at Oslo kommunes ansatte og politikere til enhver tid er bevisste på faren for korrupsjon og korrupsjonslignende forhold.

Alle politikere i kommunen skal jevnlig få tilbud om opplæring knyttet til antikorrupsjonsarbeid, inkludert habilitetsproblematikk, og kommunens etiske regelverk for øvrig.

Verktøy som opplæring, dilemmatrening, standard skjermsparere med nyttige påminnelser og bevisstgjøring med mer, skal dessuten brukes aktivt for å sørge for at antikorrupsjonsarbeid og etiske problemstillinger er en fast del av kommunens politiske kultur.

Virksomhetene skal bidra til å skape en forebyggende effekt ved å informere internt og eksternt om antikorrupsjonsarbeidet. Det er avgjørende at dette arbeidet er synlig. Mange korrupsjonstilfeller skyldes manglende bevissthet eller ren uvitenhet.

Interne kommunikasjonstiltak kan være intranett, kurs, seminarer, e-poster til ansatte.

Eksterne kommunikasjonstiltak kan være publisering av Antikorrupsjonsprogrammet på Oslo kommunes hjemmeside, formidling av programmet til samarbeidspartnere, være åpen om god og dårlig praksis og redegjøre for eventuell korrupsjon.

4.4 Tiltak 3: Oslo kommune skal jobbe systematisk for å følge opp korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende hendelser

Det siste tiltaket handler om avdekking og håndtering av korrupsjon, økonomiske misligheter og korrupsjonslignende hendelser som oppstår. Hendelseshåndtering skal sikre at korrupsjon eller korrupsjonslignende atferd får konsekvenser for involverte aktører og skal bidra til å hindre at lignende hendelser skjer igjen. Den skal også forsøke å gjenopprette tilliten til kommunen der det er avdekket korrupsjon.

Kommunens virksomheter skal rapportere på arbeidet med Antikorrupsjonsprogrammet i sin årsberetning. Dersom det avdekkes korrupsjon eller korrupsjonslignende hendelser, skal dette rapporteres til overordnet byrådsavdeling og følges opp i styringsdialogen. Fokus skal være læring og forbedring.

Der det har forekommet tilfeller av korrupsjon og korrupsjonslignende forhold, er det viktig å hindre at lignende hendelser skjer igjen og å gjenopprette tillit. Oslo kommune skal sørge for at korrupsjon og korrupsjonslignende forhold møtes med tydelige og forholdsmessige sanksjoner i tråd med lov og kommunens styringsverktøy.

Ved mistanke om at det foreligger straffbare forhold knyttet til korrupsjon, økonomiske misligheter eller korrupsjonslignende forhold hos ansatte eller politikere, skal kommunen håndtere det i tråd med gjeldende lover og styringsverktøy. Det vises blant annet til Instruks for saksbehandling i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune.

Kommunens antikorrupsjonsarbeid er avhengig av en god varslingsordning. Oslo kommunes sentrale varslingsordning administreres av Byrådslederens kontor, og varslingssekretariatet rapporterer årlig i henhold til sine rutiner på aggregert nivå om innkomne varslings saker.

5. Implementering og oppfølging

Kommunens tiltaksplan mot korrupsjon fastsetter overordnede tiltak som er felles for og gjelder for alle kommunens virksomheter. Den forutsetter at kommunens ulike sektorer bygger videre på tiltakene med nødvendige sektorspesifikke tiltak, og at den enkelte kommunale virksomhet med bakgrunn i ovennevnte tiltak utarbeider virksomhetsspesifikke tiltak, basert på virksomhetens egenart og risiko.

Den enkelte byrådsavdeling skal følge opp underliggende virksomheters oppfølging av tiltaksplanen gjennom den ordinære virksomhetsstyringen.

Det er opp til den enkelte sektor om de ønsker å benytte maler og veiledere som foreligger for risikovurderinger med videre. Det er på nåværende tidspunkt ikke planlagt å utarbeide ytterligere maler, veiledere eller annet materiell for gjennomføring av tiltakene i tiltaksplanen ettersom det er svært stor variasjon mellom kommunens virksomheter.

6. Rapportering

Byrådet vil i tråd med vedtak i bystyresak 48/2020 rapportere status for tiltaksplanen til bystyret annethvert år.

Kommunens virksomheter skal rapportere på arbeidet med Antikorrupsjonsprogrammet i sin årsberetning. Den enkelte byrådsavdeling vil på grunnlag av disse rapporteringene sammenstille status for sektoren. Det vil bli vurdert om det er behov for felles mal for rapporteringen fra den enkelte sektor.

Etter vedtakelsen av Antikorrupsjonsprogrammet har byrådet revidert Instruks for virksomhetsstyring og Instruks for internkontroll. Begge inneholder nå tydelige føringer rundt antikorrupsjon. Instruks for behandling i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune er også oppdatert, og det er skrevet rutine for behandling av varslings saker i sentral varslingsordning, og rundskriv med retningslinjer for lokale varslingsordninger. Det vurderes hvordan lokal varslings sak kan gjøres enklere. Det er også utarbeidet habilitetsskjema til bruk for kommunaldirektørens samtale om habilitet med byråder og byrådssekretærer.

7. Byrådet bemerker

Byrådet anser kommunens arbeid mot korrupsjon for å være svært viktig. Korrupsjon er skadelig for borgernes tillit til det offentlige, og undergraver sentrale verdier i samfunnet.

Kommunen skal sikre høy etisk standard i alle deler av kommunens virksomhet, og signalisere både internt og eksternt at forsøk på å misbruke posisjon og tillit for å tilgodese seg selv eller andre ikke er akseptabelt. Det er derfor viktig at kommunen vedtar tiltaksplanen mot korrupsjon og korrupsjonslignende forhold, og at den følges opp med sektor- og virksomhetsspesifikke tiltak basert på sektorens/virksomhetens egenart og risiko.

I Byrådssak 357/19 om Antikorrupsjonsprogram for Oslo kommune er det vedtatt et rammeverk for arbeidet med antikorrupsjon. Byrådet har i denne saken tilstrebet seg å følge opp rammeverket med en konkret, velbegrunnet og målrettet tiltaksplan.

Byrådet er av den oppfatning at tiltaksplanen mot korrupsjon er et godt steg i retning av å oppnå antikorrupsjonsprogrammets formål om å forebygge korrupsjon, korrupsjonslignende forhold og økonomiske misligheter i Oslo kommune, samt å bidra til å avdekke og håndtere eventuelle hendelser som måtte oppstå.

Tiltaksplanen mot korrupsjon tar sikte på å innføre tiltak som hever bevisstheten om etiske problemstillinger hos kommunens ansatte og politikere. Den skal også ha en preventiv virkning, og aktivt ta grep for å rydde opp i og øke lærdommen fra korrupsjonssaker som avdekkes.

Tiltaksplanen som vedtas i denne saken er den første i sitt slag, og det er byrådets oppfatning at den utgjør et godt grunnlag for det videre arbeidet med antikorrupsjon i Oslo kommune.

Byrådet mener at tiltaksplanen, som vedtas i denne saken, vil bidra til å nå FN's bærekraftsmål, delmål 16.5, som omhandler å «betydelig redusere korrupsjon og bestikkelse i alle former». Videre mener byrådet at tiltaksplanen vil være et viktig verktøy for å styrke innbyggernes tillit til kommunens rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk arena.

8. Lover og regelverk, tidligere vedtak

Lov om straff (straffeloven)

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)

Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)

Bystyresak 48/2020 om Oslo kommunes antikorrupsjonsprogram vedtatt av bystyret 26.02.2020 og byrådssak 357/19 om Oslo kommunes antikorrupsjonsprogram vedtatt av byrådet 19.12.2019.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser

Bystyret har bedt om jevnlig rapportering på status for tiltak i denne tiltaksplanen. Dette vil kreve en viss ressursbruk både for programkoordinator og kommunens øvrige virksomheter. Byrådet legger til grunn at rapporteringen vil være på et overordnet nivå, og at det kan hentes inn nødvendig informasjon som ledd i den alminnelige styringsdialogen. Det legges derfor til grunn at virksomhetene følger opp tiltaksplanen innenfor vedtatte budsjetter.

Det kan være behov for en viss ressursbruk knyttet til den praktiske gjennomføringen av tiltakene. Gjennomføring av tiltakene i tiltaksplanen er imidlertid å anse som en del av virksomhetenes internkontroll og forutsettes gjennomført innenfor vedtatte budsjetter.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret vedtar *Oslo kommunes overordnede tiltaksplan mot korrupsjon 2024-2027*, slik den fremgår av vedlegg 1.

Byrådet, den 12.10.2023

Raymond Johansen

Einar Wilhelmsen

Vedlegg:

1. Oslo kommunes overordnede tiltaksplan mot korrupsjon 2024-2027